

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี” ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมมาจำนวน 354 ชุดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมาทำการวิเคราะห์ที่สามารถสรุปผลการศึกษาค้างต่อไป

1. สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 64.12 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 39.83 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 59.04 มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 39.83 และมีรายได้ต่อเดือนโดยประมาณ 10,001-15,000 บาท จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 39.55

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.39) รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.43$, S.D. = 1.00) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.25$, S.D. = 1.01) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 1.92$, S.D. = 1.02) ตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายเป็นรายด้านได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$, S.D. = 1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านมีส่วนร่วมในการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา เพื่อนำมาพิจารณากำหนดประเด็นและแนวทางการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 1.03) รองลงมา ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม เพื่อเสนอปัญหา

ความต้องการและแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.49$, S.D. = 1.06) ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการ ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 2.49$, S.D. = 1.05) ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ร่วมกับผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน ($\bar{X} = 2.41$, S.D. = 1.14) ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนงานหรือโครงการที่เหมาะสม ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ($\bar{X} = 2.38$, S.D. = 1.19) ท่านมีส่วนร่วมในการในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ตรงกับความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 2.31$, S.D. = 1.25) และท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.27$, S.D. = 1.12) ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.25$, S.D. = 1.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาท้องถิ่น ขณะดำเนินโครงการและท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น เมื่อโครงการเกิดปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.39$, S.D. = 1.14) และ ($\bar{X} = 2.25$, S.D. = 1.04) รองลงมา ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือต่อหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.37$, S.D. = 1.41) ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการตามแผนการดำเนินงาน หรือตามระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนด ($\bar{X} = 2.26$, S.D. = 1.19) ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือดำเนินโครงการ ตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์ ที่วางไว้ ($\bar{X} = 2.24$, S.D. = 1.15) ท่านมีส่วนร่วมในการนำโครงการไปสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = 1.22) ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.18$, S.D. = 1.02) ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวแทนชุมชน เป็นคณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.16$, S.D. = 1.18) และท่านมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.08$, S.D. = 1.07) ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านได้รับผลประโยชน์จากโครงการด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.76) รองลงมา ท่านมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ตามโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.89) ท่านได้รับผลประโยชน์จากโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมจารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.87) ท่านได้รับผลประโยชน์จากโครงการด้าน

โครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.84) ท่านได้รับผลประโยชน์จากโครงการด้านการจัดระเบียบชุมชน/ สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.81) ท่านได้รับผลประโยชน์จากโครงการด้านการพัฒนาสังคมและส่งเสริมคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.86) ท่านได้รับผลประโยชน์จากโครงการด้านการบริการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.79) ท่านได้รับผลประโยชน์จากการแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 1.09) และท่านได้รับผลประโยชน์ของชุมชนในโครงการรวมกลุ่มอาชีพ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 1.12) ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.92$, S.D. = 1.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุม แผนงานหรือโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = 1.12) รองลงมา ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแผนงาน หรือโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.07$, S.D. = 1.18) ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามแผนงาน หรือโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.04$, S.D. = 1.04) ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงาน หรือโครงการตามระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 1.02) ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เพื่อนำผลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในปีต่อไป ($\bar{X} = 1.94$, S.D. = 1.24) ท่านมีส่วนร่วมเสนอชื่อกรรมการติดตามตรวจสอบ ($\bar{X} = 1.91$, S.D. = 1.26) ท่านมีส่วนร่วมทำสรุปผลการดำเนินงาน ตามแผน ($\bar{X} = 1.87$, S.D. = 1.27) และท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานเสนอผลการดำเนินงานต่อเทศบาล ($\bar{X} = 1.41$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 4 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนโดยประมาณต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชูชาติ บุญอาจ (2556) ได้ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาเทศบาลค้อวัง อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยในด้านผลประโยชน์มากที่สุด ทั้งนี้สามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อย และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยทุกประเด็น ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนขาดความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยมักคิดว่าการคิด การตัดสินใจ และการกำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น เป็นเรื่องของผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการส่วนท้องถิ่นมากกว่า ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมน้อยในทุกประเด็นน้อย

1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยทุกประเด็น ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนอาจคิดว่าการดำเนินงานโครงการและการวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมน้อยในทุกประเด็นน้อย

1.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

แต่ประเด็นที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ของชุมชนในโครงการรวมกลุ่มอาชีพ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการได้รับผลประโยชน์ของชุมชนในโครงการรวมกลุ่มอาชีพ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงเข้ามามีส่วนร่วมน้อย

1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยทุกประเด็น ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม โดยมักคิดว่าการคิด การประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงาน ตามแผน และการจัดทำรายงานเสนอผลการดำเนินงานต่อเทศบาล เป็นเรื่องของผู้นำท้องถิ่นและคณะกรรมการชุมชนมากกว่า ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมน้อยในทุกประเด็นน้อย

2. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนโดยประมาณแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิญญู หยกจินดา (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนที่เป็นเพศหญิง มีอายุ 51 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และมีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป จะมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงสนใจและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรีมากกว่าประชาชนที่เป็นเพศชาย อายุต่ำกว่า 51 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพอื่นๆ และมากกว่าประชาชนที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท

3. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ผู้ศึกษาได้พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลตำบลเนินสูง ควรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ให้กับประชาชนมากยิ่งขึ้น

2. เทศบาลตำบลเนินสูงควรให้ผู้นำทุกชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร

1. จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อย ดังนั้น เทศบาลตำบลเนินสูง ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ตรงกับความต้องการของประชาชน อาจทำให้ประชาชนสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากยิ่งขึ้น

2. จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย ดังนั้น เทศบาลตำบลเนินสูง ควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาท้องถิ่น ขณะดำเนินโครงการและมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น เมื่อโครงการเกิดปัญหา อาจทำให้ประชาชนสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มากยิ่งขึ้น

3. จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในเรื่อง ได้รับผลประโยชน์ของชุมชนในโครงการรวมกลุ่มอาชีพ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้น เทศบาลตำบลเนินสูงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องการได้รับผลประโยชน์ของชุมชนในโครงการรวมกลุ่มอาชีพ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจทำให้ประชาชนสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มากยิ่งขึ้น

4. จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ดังนั้น เทศบาลตำบลเนินสูงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานเสนอผลการดำเนินงานต่อเทศบาล มีส่วนร่วมเสนอชื่อกรรมการติดตามตรวจสอบ และมีส่วนร่วมทำสรุปผลการดำเนินงาน ตามแผน อาจทำให้ประชาชนสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากยิ่งขึ้น

5. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนโดยประมาณแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น เทศบาลตำบลเนินสูงควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนทั้งเพศหญิงและเพศชาย ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ทุกระดับการศึกษา และทุกอาชีพ ให้ทราบถึงความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เพื่อที่จะทำให้ประชาชนสนใจเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก อาจทำให้ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนโดยประมาณแตกต่างกันเข้ามามีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ของจังหวัดอื่น ๆ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนท้องถิ่นและแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี